

RiksSår

Nationellt kvalitetsregister för svårläkta
ben-, fot- och trycksår

Verksamhetsberättelse 2020

www.rikssar.se

Innehåll

Styrgrupp och registerhållare	3
Databasen - ändringar av variabler och inmatning.....	4
Databasen - ändring av utdata och rapporter.....	4
Hemsidan.....	4
Kommunikationsinsatser	4
Samverkan med NPO - kunskapsstyrning.....	5
Samverkan med andra nationella kvalitetsregister	5
Samverkan med patient-/brukarföreningar.....	7
Internationella samarbeten.....	7
Forskningsaktiviteter under året.....	7
Beviljade datautlämnanden för forskning	7
Påbörjade forskningsprojekt	8
Vetenskapliga publikationer 2020.....	8
Abstrakt (motsv) vid medicinska konferenser.....	9
Övriga aktiviteter under året (under separata rubriker)	9
Utveckling av registrets moduler	9
Utvecklingsprojekt - Nationellt digitalt dialog- och kunskapsstöd för svårläkta sår.....	9
Planer för kommande år.....	10
Öka täckningsgrad	10
Öppen redovisning.....	11
Validering	11
Anslutning och anslutningsgrad	11
Täckningsgrad	11
Validering av datakvalitet	11
Datakvalitet och missing data.....	12
Övergripande om personal	12
Sammanfattande kommentar om ekonomi.....	12

Styrgrupp och registerhållare

RiksSårs styrgrupp utgör ett nationellt center of excellence för svårläkta sår. Styrgruppen har två permanenta arbetsgrupper, Strategigruppen och Forsknings- och Utvecklingsgruppen (FoU) med ett antal undergrupper som arbetar mot specifika mål som datateknisk utveckling, samarbete med andra kvalitetsregister, omvärldsbevakning, patient- och anhörigfrågor, forskning, utbildning, behandlingsrekommendationer, NPO och kunskapsstyrning, ansökningar och ekonomi. Hela styrgruppen deltar aktivt i RiksSårs fortsatta utveckling. Registerhållaren ingår i NKRF, Nationella Kvalitets Register Föreningen. Ordförande i samtliga undergrupper är knutna till RiksSårs arbetsutskott (AU), som haft regelbundna telefon-/digitala möten med enstaka fysiska möten under 2020. Stadgar, organisationsskiss och nomineringsförfarande finns på hemsidan www.rikssar.se.

RiksSår styrgrupp

Arbetsutskott

Registerhållare: Nina Åkesson, distriktssköterska, fil. mag.

Ordförande i RiksSårs styrgrupp: Rut F Öien, specialist i allmänmedicin, docent, ordförande i NAG personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp för svårläkta sår

Registerkoordinator: Anna Davnert, forskningsundersköterska, Sårcentrum Blekinge

Linda Jervidal, Sårjuksköterska/distriktssköterska, Jämtland/Härjedalen

Hanna Wickström, specialist i allmänmedicin, doktorand

Maria Kusagård, arbetsterapeut, verksamhetsutvecklare Kristianstad kommun, kommunkoordinator

Övriga styrgruppsledamöter

Jan Apelqvist, endokrinolog, docent, Skånes Universitetssjukhus, Malmö

Lena Blomgren, kärlikirurg, med. dr., Venöst centrum, Örebro Universitetssjukhus

Åsa Boström, dermatolog, docent, Uppsala

Cecilia Fagerström, professor, Linnéuniversitetet, FoU-ledare, Blekinge Kompetenscentrum

Alexandra Forssgren, dermatolog, överläkare, Sårcentrum, Skaraborgs sjukhus, Skövde

Harry Hansson, Patient- och anhörigföreträdare, Malmö

Ulla Hellstrand Tang, Med. Dr, FOUUI- strateg, leg. överortopedingenjör, Ortopedteknik, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Inger Jardevi, Patient- och anhörigföreträdare, Älmhult

Astrid Lundevall, specialist i allmänmedicin, enhetschef, STRAMA Stockholm

Olle Nelzén, kärlikirurg, docent, Sårcentrum, Skaraborgs sjukhus, Skövde

Kristina Malmsten, utvecklingsledare, Senior Alert och SKR

Christina Monsen, sjuksköterska, med.dr., Avdelning strategisk omvårdnadsutveckling Skånes universitetssjukvård

Lill-Marie Persson, dermatolog, överläkare, Sårcentrum, Skaraborgs sjukhus, Skövde

Liselott Sahlberg, Processledare och samordnande kontaktsjuksköterska, hudcancerprocessen Regionalt cancercentrum Stockholm Gotland

Dag Salaj, geriatriker, Capio Legevisitten, Stockholm

Madeleine Stenius, undersköterska, utbildningsansvarig, Rehab Station Stockholm

Sandra Strand, hjälpmedelskonsulent, arbetsterapeut, Hjälpmedelscenter, landstinget Blekinge

Desirée Wiegleb-Edström, dermatolog, med dr., universitetslektor, Institutionen för medicinska vetenskaper, Örebro Universitet

Hedvig Örneholm, ortopedkirurg, med dr, Skånes Universitetssjukhus

RiksSår är anslutet till Registercentrum UCR, Uppsala Clinical Research Center; Region Jönköpings län, där registerhuvudman/centralt personuppgiftsansvarig myndighet finns; Blekinge Kompetenscentrum, Landstinget Blekinge, där RiksSår administreras.

Databasen - ändringar av variabler och inmatning

De variabler som följs i RiksSår bedöms vara relevanta, evidensbaserade och väl evaluerade. De tillhör klinisk praxis ur både nationellt och internationellt perspektiv och är mappade enligt SnoMedCT (med ICD-10 diagnoser, ATC- och KVÅ koder). Nyttillkomna variabler 2020, i enlighet med Ledningsfunktionens rekommendation, är variabler kopplade till covid-19. Variablerna rör frågor om patienten eller brukaren har en pågående eller genomgången covid-19-infektion och om test av covid-19 har genomförts. Överföring av data från en mobilapplikation som initierades och validerats under 2019 har fortsatt under 2020.

Databasen - ändring av utdata och rapporter

Under 2020 har registrets överföring av data till Vården i siffror (regionernas gemensamma samlingsplats för löpande publicering av data kring hälso- och sjukvårdens kvalitet och effektivitet) äntligen slutförts. Resultaten av tre kvalitetsindikatorer (läkningstid, antibiotikabehandling, smärtbehandling) redovisas på regionnivå.

Inga övriga ändringar i utdata och rapporter har skett under 2020. Varje enhet kan sedan tidigare ta ut sina rapporter online vid vilken tidpunkt som helst och jämföra sina resultat med riket samt med specifika enhetsgrupper så som sjukhusenheter, primärvårdsenheter och kommunala enheter. Rapporterna belyser tydligt vilka direkta förbättringsområden som finns för den aktuella enheten, då olika målvärden finns i rapporterna.

Verksamhetsrapporten ger en enkel överblick av enhetens sårbehandlingsverksamhet till främst verksamhets/avdelningschef.

Förbättringsrapport avser vårdprocessen avseende behandling av sårpatienter och ger underlag till förbättringsarbete inom enheten, riktad främst till vårdpersonal.

Hemsidan

Registrets hemsida är gjord med avsikten att vara lättillgänglig och överskådlig. Hemsidans främsta syfte är att ge användare och allmänhet information om registret och arbetet som bedrivs för patientgruppen med svårsläkta sår. Arbete för att tillgängliggöra publikdata på hemsidan pågår och förväntas förverkligas 2021. De utökade lagkraven på offentliga hemsidor, som trädde i kraft under föregående år, föranledde ett beslut om att byta hemsidaleverantör till Registercentrum SydOst:s (RCSO) leverantör. Byte av hemsida kommer ske första kvartalet 2021. Registret strävar efter att nå en samstämmig hemsidestruktur med registercentrum och övriga register tillhörande RCSO.

Kommunikationsinsatser

Webinar registreringsteknik

30/1, 20/2, 28/4, 6/5, 20/5, 26/11

Open Space -möte – digitalt

24/3

Kostnadsfri web-utbildning i RiksSårs struktur för handläggning av patienter med sår; sår diagnos och etiologisk behandling. Speciellt utformad för kommunal hälso-och sjukvård.

11/3, 18/3, 28/4, 6/5, 20/5, 2/6

Avgiftsbelagd halvdags sårutbildning – digital

11/3, 17/3, 22/9, 19/11

Nationella virtuella föreläsningar/konferenser 2020

200115 Nationellt kvalitetsregister och virtuellt nationellt beslutsstöd inom God och Nära vård. Presentation på SKR av RiksSår för att initiera samarbete mellan RiksSår och NPO Äldres hälsa.

200827 Vitalis, Nationellt beslutsstöd för svårläkta sår - en digital arena för kommunikation, kompetensförsörjning och förbättrad arbetsmiljö.

201001 Dagens Medicin, DIGITALA VÅRDMÖTET 2020. Teknik i vården eller teknik för vård

201007 EWMA (European Wound Management Association), The organisation of wound care via telemedicine – Care pathways & teams

Föredrag högskolor, universitet mm

21/1, 18/2, 8/4, 3/9

Heldags digitalt användarmöte

22/10

Styrgruppsmöte digitalt

23/10

Samverkan med NPO - kunskapsstyrning

RiksSår är i dagsläget kopplat till NPO Hjärt- och kärlsjukdomar men har en starkare klinisk koppling till NPO Hud- och könssjukdomar, Nationellt primärvårdsråd och, tillsammans med övriga ”kommunregister”, NPO Äldre. RiksSår har återkommande tagit kontakt med de NPO där data från registret kan vara användbart för uppföljning av vårdens kvalitet. 2020 blev RiksSår inbjudna att tala om struktur och kvalitetsförbättringar inom vården på Kvalitetsregisterdagen i Södra sjukvårdsregionen.

NAG (Nationell Arbetsgrupp) inom NPO Hud utarbetar nu *Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp för svårläkta sår* inom kunskapsstyrningssystemet. Ordförande i NAG svårläkta sår är även ordförande i RiksSårs styrgrupp. RiksSår ingår som en naturlig del i denna NAG bl.a. för att kunna följa upp vårdförloppet resultat och därmed öka täckningsgraden i RiksSår. Ett flertal medlemmar ur RiksSårs styrgrupp ingår i denna NAG liksom i NAG *Varicer och venösa sår*, NAG *Diabetes med hög risk för fotsår* och NAG *Kritiske benischemi*. Vidare har NAGen fått uppdraget att utarbeta ett vårdprogram, något som saknas för denna patientgrupp.

Samverkan med andra nationella kvalitetsregister

Kommunala register

Fem register (RiksSår, Senior alert, Svenska palliativregistret, SveDem och BPSD) som används inom kommunal verksamhet initierade 2019 ett samarbete som fördjupats under 2020. De kommunala registerna har under året haft flera gemensamma möten där möjliga samverkansprojekt diskuterats. Planen för 2020 var att under SKR:s dagar i Göteborg ha gemensamma aktiviteter, dagarna ställdes in på grund av rådande pandemi. Pandemin drabbade registreras patientgrupper hårt och utifrån det skrev registerhållarna en gemensam debattartikel i Dagens Samhälle.

RiksSår, Senior alert och Palliativregistret Senior alert tillhör alla Registercentrum Sydost (RCSO) med centrala personuppgift ansvarig (CPUA) region Jönköping. Med gemensam

registerorganisation och CPUA med en tillsatt äldrekoordinator finns ytterligare förutsättningar till synergieffekter.

Senior alert

RiksSår har haft återkommande kontakter med Senior alert under året för att undersöka möjligheter till en utökad samverkan. De båda registren gjorde tillsammans en utredning om tangeringspunkter utifrån Beslutsbrevet 2020. Förslaget att lägga RiksSår och Senior alert i ett register visat sig ogörligt då den sammanlänkande faktorn, *trycksår*, endast utgör 18 % av sår diagnoserna i RiksSår och i Senior alert finns trycksår med som en av fem riskområden. Resultatet av utredningen blev att registren inte konkurrerar med varandra utan kompletterar varandra. Beslut har tagits av SKR/Stödfunktionen för Nationella Kvalitetsregister att RiksSår och Senior alert fortsätter sitt samarbete som två fullvärdiga register som kan kopplas samman i en del – nämligen variabeln *trycksår*.

En sammanlänkning sår diagnoserna *trycksår* i RiksSår och riskfaktorn *trycksår* i Senior alert har planerats under många år då vi bedömt att det finns betydande samordningsvinster framför allt för patienterna genom synkroniserade registreringar och rapportuttag. Vi skulle då kunna åskådliggöra hela kedjan från prevention (Senior Alert) genom behandling till läkning eller klinisk negativ händelse som amputation eller död (RiksSår). Därmed skulle vi också kunna belysa de medicinska, omvårdnads- och hälsoekonomiska perspektiven. Redan 2013 tog RiksSår den första kontakten med Senior Alert och vi började då aktivt arbeta för att denna koppling skulle ske. Respektive styrgrupp bestämde snabbt att RiksSår och Senior Alert skulle ingå partnerskap för att förverkliga denna sammankoppling och att vi skulle ingå i varandras styrgrupper, vilket vi gjort sedan dess.

SWEDVASC

Den planerade sammanlänningen RiksSår – Swedvasc för att kunna följa effekten av variceroperation på patienter med venösa bensår har nu fått en annan inriktning genom samarbete i regionernas kunskapsstyrning med personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp. Ordförande i *NAG svårläkta sår* har ett nära samarbete med ordförande Lena Blomgren i *NAG Varicer och Venösa sår* (kärlkirurg som är styrgruppsmedlem i både RiksSår och Swedvasc). Patienter med bensår som opereras kärlkirurgiskt är aktuella i bägge registren. Variabler från RiksSår och Swedvasc kommer att användas som indikatorer för uppföljning i vårdförloppen.

NDR (nationella diabetesregistret)

Även det önskvärda samarbetet med NDR för uppgifter om diabetesfotsår, har fått en annan inriktning i och med samarbetet mellan *NAG svårläkta sår* och *NAG Diabetes med hög risk för fotsår* inom kunskapsstyrningen. Här ser RiksSår betydande samordningsvinster framför allt för patienterna genom synkroniserade registreringar och rapportuttag liksom uppföljning av variabler i RiksSår och NDR.

SSDV och RiksSår

RiksSår ingår i en intressegrupp för bensår inom SSDV. Där möts allmänmedicin och dermatologi för att tillsammans verka för bästa möjliga vård för patienter med svårläkta sår. RiksSår är ett av tre register som används av hudläkare.

Samarbete med specialistföreningar och andra organisationer

RiksSår har en bred geografisk och professionell förankring bland läkare, sjuksköterskor och undersköterskor i hela värdkedjan.

Följande specialistföreningar finns representerade i RiksSårs styrgrupp:

Sårsköterskor i Sverige (SSiS)

Svensk sjuksköterskeförening

Distriktsköterskeföreningen (DSF)

Svensk Förening för Sjuksköterskor i Diabetesvård

Svensk Förening för Allmänmedicin (SFAM)

Distriktsläkarföreningen (DLF)

Sveriges läkarförbund (SLF)

Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venereologi (SSDV)

Svensk Kirurgisk Förening

Svensk Geriatrisk Förening (SGF)

STRAMA

RG Aktiv Rehabilitering (ideell förening för personer med ryggmärgsskada)

Rehab Station Stockholm

UCR (Uppsala Clinical Research Center)

Samverkan med patient-/brukarföreningar

RiksSårs patient- och anhörigrepresentanter har medverkat aktivt i styrgruppens arbete sedan 2014, de har gått SKR:S utbildning för patientrepresentanter i kvalitetsregister och deltar vid samtliga användarmöten. En patientinformationsbroschyr har tagits fram ”Ett register för svårläkta sår – för dig som patient eller anhörig”. En film som beskriver hur det är att leva med ett svårläkt sår och ytterligare en patientfilm ”Följ patienten från sår till läkning” kan ses på hemsidan www.rikssar.se.

Inger Jardevi och Harry Hansson som är drivkrafterna bakom patientföreningen har presenterat sina erfarenheter om att ha ett svårläkt sår bl.a. på EWMA:s årskonferens 2019 med temat *Person-centred Wound Care. Who is in Charge of the Wound?* De ingår nu i EWMA:s Patient Liaison Group.

RiksSårs patient- och anhörigrepresentant Inger Jardevi ingår i NAG *personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp för svårläkta sår* och hennes patientresa ligger till grund NAGens patientresa.

Internationella samarbeten

Monash University, Melbourne, Australien

I flera år har ett forskningssamarbete funnits mellan RiksSår och School of Public Health and Preventive Medicine vid Monash University, Melbourne, Australien.

Ref: Öien RF, Weller CD. The Swedish national quality Registry of Ulcer Treatment (RUT): How can "RUT" inform outcome measurement for people diagnosed with venous leg ulcers in Australia? *Wound Practice & Research* 2014;22(2):74-77

EWMA (European Wound Management Association)

Internationellt samarbete sker genom de kontakter som RiksSår har etablerat med EWMA och som har resulterat i att RiksSår sedan 2006 aktivt har framträtt på EWMA:s internationella konferenser. RiksSår har under 2020 arbetat med EWMA för att översätta sårsmart (samarbete RiksSår - Strama Stockholm) till en engelsk version, woundwise.se, A training for healthcare professionals.

Forskningsaktiviteter under året

Beviljade datautlämnanden för forskning

Fyra ansökningar och beviljade datautlämnningar registrerade under 2020.

1. Low level laser therapy (LLLT) som tillägg till traditionell sårbehandling av svårläkta sår hos sköra äldre i kommunal hälso- och sjukvård.
2. Egenvård för att minska återfall av svårläkta sår: mening, planering och effekt.
3. Comparing e-health app with in-person registration for patients with hard-to-heal ulcers; registry- based studies of time of diagnosis, healing time and antibiotic treatment.
4. KUPP - Kvalitet Ur Patientens Perspektiv.

Påbörjade forskningsprojekt

PEPP för att förebygga återfall i svårläkta sår.

En samskapande lösning för en Personlig EgenvårdsPlaneringsProcess.

Forskningen är förankrad i RiksSår och utförs av doktorander på Linnéuniversitetet och vid Lunds Universitet under ledning av professor Cecilia Fagerström Linnéuniversitetet. Det 3-åriga forskningsprojektet, som påbörjades 2019, har fått anslag på 5 miljoner från Kamprad.

Kan utbildning med hjälp av digitalt mentorskap minska antibiotikabehandlade sårinfektioner?

1-årigt forskningsprojekt (2020) finansierat av Vetenskapliga Rådet i Blekinge med syfte att utveckla/implementera ett smart och resurssnålt lärande i praktisk vardag; en process för gränsöverskridande teamarbete inom Nära Vård; ett verktyg för minskad irrationell antibiotikabehandling och bidra till ökad livskvalitet för patienter med svårläkta sår. Sammanställning av data pågår.

Förbättrad livskvalitet hos patienter med svårläkta sår med hjälp av RiksSår och ett digitalt dialog- och kunskapsstöd

1-årigt forskningsprojekt (2021) finansierat av Vetenskapliga Rådet i Blekinge med syfte att utvärdera eventuella skillnader mellan patienternas livskvalitet på olika enheter i Region Blekinge, Region Kronoberg och Region Jämtland/Härjedalen: primärvård, kommunal hälso- och sjukvård (SÄBO, hemsjukvård) och specialistenheter beroende på vilka arbetsprocesser som används.

Ansökan av sociala investeringsmedel Region Blekinge - Förbättrad livskvalitet för Blekinges patienter med svårläkta sår med hjälp av ett digitalt dialog- och kunskapsstöd

En ansökan om sociala investeringsmedel under 3 år för region Blekinge tillsammans med Blekinges fem kommuner har, tillsammans med personal på regionstaben, skrivits under 2020. Syftet med satsningen är att införa ett digitalt dialog- och kunskapsstöd/tjänst som utgår från Sårcentrum Blekinge för att regionalt förbättra omhändertagandet av patienter med svårläkta sår via digitala sårkonsulter. Vidare är syftet att stödja gemensamma utvecklingsarbeten mellan kommunal och regional verksamhet.

KUPP - Kvalitet Ur Patientens Perspektiv.

Samarbetsprojekt med Karlstad universitet, RiksSår och Sårcentrum Blekinge, där resultaten är under sammanställning.

Förbättrad livskvalitet hos patienter med svårläkta sår med hjälp av ett digitalt dialog-och kunskapsstöd.

3-årigt nationellt projekt planeras från och med 210401 som en fortsättning på den regionala satsningen i Blekinge, Kronoberg och Jämtland/Härjedalen. Finansiering från Kamprad stiftelsen på 4,5 miljoner har beviljats.

Vetenskapliga publikationer 2020

Hanna Wickström, Rut F Öien, Patrik Midlöv, Peter Anderberg, Cecilia Fagerström. Pain and analgaesics in patients with hard-to-heal ulcers: using telemedicine or standard consultations J Wound Care. 2020 Aug 1;29(Sup8):S18-S27. doi: 10.12968/jowc.2020.29.Sup8.S18.

Rut Frank Öien, Hanna Wickström, Nina Åkesson, Suzana Selan, Linda Söderlundh. Clinical evaluation with long-term follow-up of patients with pressure ulcers in one Swedish county J Wound Care. 2020 Aug 2;29(8):472-478. doi: 10.12968/jowc.2020.29.8.472.

Wickström H, Tuveesson H, Öien R, Midlöv P, Fagerström C. Health Care Staff's Experiences of Engagement When Introducing a Digital Decision Support System for Wound Management: Qualitative Study. JMIR Hum Factors 2020;7(4):e23188 DOI: 10.2196/23188 PMID: 33295295 PMCID: 7758170

Abstrakt (motsv) vid medicinska konferenser

Virtuella föreläsningar 2020

Vitalis, Nationellt beslutsstöd för svårläkta sår - en digital arena för kommunikation, kompetensförsörjning och förbättrad arbetsmiljö

Dagens Medicin, DIGITALA VÅRDMÖTET 2020, Teknik i vården eller teknik för vård

EWMA, The organisation of wound care via telemedicine – Care pathways & teams

Övriga aktiviteter under året (under separata rubriker)

Utveckling av registrets moduler

- **Maligna tumörsår.** I samarbete med Regionalt cancercentrum, Stockholm Gotland och Karolinska universitetssjukhuset utvecklar RiksSår en ny modul för maligna tumörsår för att fokusera på denna utsatta patientgrupp och som ett steg för framtida samverkan med fler nationella kvalitetsregister. Arbetsgruppen har haft ett flertal möten för att förankra projektet.
- **D-Foot – och RiksSår - Ny modul för prevention av diabetesfotsår**
I samarbete med forskarteam på Sahlgrenska Universitetssjukhuset planeras att länka D-Foot, *eHälsoverktyg för riskgradering och undersökning av foten vid diabetes* till RiksSår. Detta kan visa vilka preventiva åtgärder som är viktigast för att undvika diabetesfotsår och möjliggör framtida samarbete med andra register. Forskningsansökningar har lämnats till EWMA och Vinnova men fick avslag. Ny ansökning till Vinnova beräknas under 2021.

Utvecklingsprojekt - Nationellt digitalt dialog- och kunskapsstöd för svårläkta sår

Samtliga aktiviteter för dialogstödet är finansierade av forskningsmedel från Vinnova, SKR, Vetenskapliga Rådet i Blekinge och Kampradstiftelsen. Dialogstödet är helt fränkopplad det nationella kvalitetsregistret RiksSår.

Det digitala dialog- och kunskapsstödet med tillgång till digitala sårkonsulter består av två delar:

- En CE-märkt digital plattform med mobil applikation, Dermicus Wound, som uppfyller säkerhetskrav, PDL och GDPR. Mjukvaran är utvecklad och ägs av företaget Gnosco. Data från appen direktöverförs till kvalitetsregistret RiksSår.
- Digitala sårkonsultationer som utförs av personal inom Sårcentrum Blekinge i samarbete med RiksSår.

Tjänsten har sedan 2016 utvecklats och testats kliniskt i tre forskningsprojekt (Vinnova x 2 och samarbetsprojekt med SKR) inom 50 primärvårdsenheter, 17 kommuner och med 500 bedömningar på sammanlagt 177 patienter.

Testerna visar att denna e-hälsolösning fungerar bra i praktisk vardag. SKR förordar ett breddinförande av tjänsten, som möjliggör en effektivare nära vård för en mycket skör och utsatt grupp patienter samtidigt som den visar en stor effektiviseringspotential. Årliga nationella besparingar uppskattas till mer än 950 miljoner kronor, varav 13% är material och resterande 87% handlar om möjlig minskning av personalkostnader. Större delen av effektiviseringen kommer att hamna inom primärvården och den kommunala hälso- och sjukvården. Då det finns ett stort tryck från industrin att tillhandahålla beslutsstöd på liknande sätt, betonar SKR att denna utveckling behöver drivas av kommuner och regioner tillsammans så att sektorn kan ta del av vinster samtidigt som kvaliteten i tjänsterna kan säkras.

Planer för kommande år

Planerna för kommande år är helt kopplade till beslut om medelstillelning 2020 (SKR dnr: 20/00056), där fokus ligger på ökad täckningsgrad, öppen redovisning och validering.

Öka täckningsgrad

Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp för patienter med svårläkta sår

I och med det nationella arbetet med ett *Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp för patienter med svårläkta sår* räknar RiksSår med en betydande uppgång i anslutnings- och täckningsgrad de kommande åren. Vårdförloppet beräknas vara färdigt för remissförfarande i februari 2022 och uppföljningen av vårdförloppet kommer ske via RiksSår. Regionerna har därmed ansvar för att öka användningen av kvalitetsregister i verksamheterna och förväntas bidra med en ökad anslutning till RiksSår. Utveckling av vårdförlopp sker parallellt med en stor uppdatering av RiksSår, vilket innebär att RiksSår har goda förutsättningar att möta vårdförloppets specifika behov av uppföljningsindikatorer.

Uppdatering av RiksSår – RiksSår 3.0

RiksSår planerar för migration till en ny version av plattformen Qreg5, vilken planeras vara klar första halvåret 2022. I samband med uppdateringen kommer ett stort antal variabler tas bort från registret. Det kommer innebära att användaren får en enklare datainmatning och variablerna i registret blir mera renodlade kvalitetsindikatorer.

RiksSår har visat sig ha en hög relevans bland användarna då vi visat på hur utdata kan stödja olika förbättringsarbeten inom vården. Därför har användarna begärt mer fullödiga rapporter. En översyn för att effektivisera RiksSår administrationsdel och uppdatera rapportsystemet kommer ske i samband med migrationen.

Kommunkoordinator

En betydande del av RiksSårs patienter behandlas inom kommunal hälso- och sjukvård. För att nå ökad täckningsgrad i kommunerna har RiksSår tillsatt en kommunal verksamhetsutvecklare i ArbetsUtskottet för att sprida information om RiksSår samt bevaka kommunernas behov kopplat till RiksSårs arbete.

Journalintegration

RiksSår är väl förberett för en framtida journalintegration genom att det följer det kliniska vårdförloppet, är mappat till nationellt fackspråk samt har förberett en strukturerad sårjournal som kan användas i patientjournaler i klinisk verksamhet. Det nationella arbete som pågår för en gemensam informationsstruktur bevakas av registret och tillsammans med SKR ska en mer detaljerad plan för integrationen tas fram. Journalintegrationen förväntas ha en positiv påverkan på täckningsgraden och är något alla kvalitetsregister strävar efter för att avlasta sina användare från dubbeldokumentation.

Öppen redovisning

Publik visning av registerdata upprättades i samarbete med [VIS](https://vardenisiffror.se), <https://vardenisiffror.se> under senare delen av 2020. I samband med att registret skapar en ny hemsida 2021 planeras även publik visning via hemsidan.

Validering

Ett systematiskt arbete för att säkra hög datakvalitet färdigställdes under 2020 med en tydlig metodbeskrivning av valideringen.

Anslutning och anslutningsgrad

Antalet enheter som behandlar patienter med svårläkta sår i Sverige uppskattas till minst 1390 (1000 vårdcentraler, 100 sjukhus och 290 kommuner). I RiksSår är 51/290 kommuner anslutna 182 enheter inom primärvården och 41 enheter inom sjukhusbunden vård.

Andel av samtliga registreringar visar en fördelning på primärvård (52%), sjukhusbunden vård (26,5%) och kommunala enheter (21,5%). De sjukvårdsenheter som ingår i RiksSår är geografiskt spridda över hela landet. RiksSår används aktivt av hudklinikerna i landet och är ett av tre kvalitetsregister som rekommenderas av SSDV (Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venereologi). Vid senaste nationella uppföljningen var 71% av patienterna läkta, 12% avlidna, 3% amputerade och 14% hade bytt vårdgivare.

Täckningsgrad

Att definiera täckningsgraden för patienter med svårläkta sår är oerhört komplext. Andra register, som enbart registrerar patienter inom specifika sjukhusbundna specialistkliniker (som t.ex. hud, kärlkirurgi, ortopedi) kan enkelt uppnå en högre täckningsgrad då dessa kliniker är begränsade till antalet.

RiksSår däremot täcker ett betydligt större kliniskt område, då patienter med svårläkta sår behandlas av flera vårdgivare inom både landsting som sjukhusbunden vård, akutsjukvård, primärvård och privata vårdgivare samt i kommunernas SÄBO och hemsjukvård. Data i registret (RiksSår 2.0) innefattar drygt 4000 ben- och fotsår och drygt 1000 trycksår. Data visar på stor samsjuklighet där 72 % av patienterna har hjärtkärlsjukdom och 30 % av patienterna med ben- och fotsår har diabetes, varför sårpatienterna ofta behandlas inom olika medicinska specialiteter och kliniker. Dokumentation i RiksSår har visat sig kunna överbrygga organisatoriska och professionella gränser och ge en förbättrad arbetsprocess för personalen och en trygghet för patienterna.

Täckningsgraden beräknas som antal pågående registreringar under aktuellt år/ beräknad prevalens av svårläkta sår i Sverige. Prevalensen av svårläkta sår brukar i studier uppskattas till 0,1–0,3 %. Vi har valt den lägre prevalensen (0,1 %) eftersom alla typer av svårläkta sår i dagsläget inte kan registreras i registret (brännskador, svårläkta sårskador, maligna sår, operationssår ovan knä). Täckningsgraden ligger kvar på samma nivå som föregående år, 22%. Täckningsgraden beräknas på UCR som vid årets beräkning uppmärksammade ett statistikfel, vilket lett till något högre täckningsgrad föregående år, detta har nu justerats.

Validering av datakvalitet

Även om viss validering av registret har skett mot Registerservice vid Socialstyrelsen och genom samarbetet med STRAMA, www.sarsmart.se, där bilder och klinisk information från RiksSår granskats i olika journalsystem, påbörjades under senare delen av år 2020 en omfattande

validering av RiksSårsdata för att säkra hög datakvalitet. Valideringen avser en distansvalidering (pga. rådande pandemi) genom rapportering från 10 stycken slumpmässigt utvalda enheter som registrerar i RiksSår. Registrator ska göra 5 stycken slumpmässiga urval (5 patienter) från enhetens klarmarkerade registreringar. Tio specifika variabler från registret jämförs med patientjournalens data och ifylles i en tabell som skickas till projektgruppen för statistisk analys och sammanställning. Valideringen förväntas kunna identifiera hur stor andel av variabelernas värden som är korrekt registrerade, samt identifiera brister där förbättringar behövs, för att kunna tillförsäkra att registerdata håller hög kvalitet. Vetenskaplig publikation planeras utifrån sammanställningen och de statistiska analyserna.

Datakvalitet och missing data

I samband med uppdateringen av RiksSår 2015 gjorde styrgruppen en betydande översyn av samtliga variabler med en heltäckande kontroll så att alla införda värden också stämmer med registrets variabler. RiksSårs tekniska system varnar om osannolika eller orimliga registreringar görs samt blockerar ologiska/omöjliga registreringsalternativ. RiksSår har en variabelmanual samt förklaringsförfattningar i direkt anslutning till att variabeldata registreras, d.v.s. lättillgängliga tool tips. Alla nya användare erbjuds en utbildning i registreringsteknik.

Övergripande om personal

Under 2020 drev fyra medarbetare, med sammanlagt en heltidstjänst, registret och registerutvecklingen; support av registret; implementering av registret; redogjort för årsrapport och verksamhetsberättelse och uppdaterat IT system.

Registersekreterare	40 %
Registerhållare	30 %
Styrgruppsordförande	20 %
Faktaansvarig	10 %

Sammanfattande kommentar om ekonomi

Sammanfattningsvis har RiksSår under 2020 använt de medel som beviljats från SKL till framför allt lönekostnader och fasta kostnader till registercentrum UCR. Den pandemi som pågick under 2020 inverkar på registerarbetet på flera plan. Alla resor och fysiska aktiviteter som låg planerade fick ställas in och RiksSår ställde om till digitala alternativ där det var möjligt. Hälso- och sjukvårdspersonalens ökade arbetsbelastning visade sig i minskade möjligheter att delta i planerade registeraktiviteter. Sammantaget gjorde det att årets kommunikationsinsatser var färre än vanligt och kostnader för resor och konferenser blev mindre än vad som var budgeterat. Den planerade uppdateringen av registret fick senareläggas i väntan på att registercentrum färdigställdes den nyare version av plattform som RiksSår hänvisats till. Därav begärde vi att få överföra pengar för teknisk utveckling från 2020 till 2021.

Attesträtt

Alla fakturor konteras på ekonomiavdelningen region Blekinge, därefter motattesteras fakturorna av registerhållaren. I nästa led beslutsattesteras de av chef på Blekinge Kompetenscentrum. Registerhållare har haft månatliga möten med ekonom på Blekinge Kompetenscentrum, där räkenskaperna har granskats.

Karlskrona 210214

Nina Åkesson

Nina Åkesson

Distriktssköterska, Sårcentrum Blekinge

Registerhållare i RiksSår

nina.akesson@regionblekinge.se, tel: 0734 47 13 46

Rut F Öien

Rut F Öien

Allmänläkare, Sårcentrum Blekinge, primärvården Blekinge

Docent i allmänmedicin, Lunds universitet

Adjunct Associate Professor at Monash University, Melbourne, Australia

Ordf i RiksSårs styrgrupp

rut.oien@rikssar.se, tel: 0734 47 13 44